

NOTAT:

Støttedokument til utarbeidelsen av bestemmelser og retningslinjer i til arealdelen i ny kommuneplan, Randaberg kommune

Dette dokumentet er utarbeidet i forbindelse med arbeidet med Kommunedelplan for kulturminner i Randaberg, som et innspill til arbeidet med bestemmelser og retningslinjer til kommuneplanens arealdel. Kulturminner kommer her som et tema sammen med en rekke andre forhold, og vil ikke bli så detaljert beskrevet som i dette dokumentet.

Kulturminner

Det er et nasjonal mål at det årlige tapet av, og skade på, verneverdige kulturminner og kulturmiljøer skal minimeres. Det forventes at fylkeskommunen og kommunen ivaretar viktige natur- og kulturminneverdier. Hovedansvaret for å ta vare på fredete eller verneverdige kulturminner og kulturmiljø ligger hos eierne.

Kulturminner og –miljøer kan og skal brukes til å styrke landsbyens identitet gjennom bevaring og formidling av Randabergs historie.

Generelle bestemmelser

1. Fellesbestemmelser

Bestemmelser:

1.1 Ved detaljregulering/søknad om tiltak som berører registrerte kulturminner skal eksisterende og planlagte forhold dokumenteres. Alle registrerte kulturminner skal markeres i område- og detaljreguleringsplaner med hensynssone c) eller d) etter PBL § 11-8.

1.2 Ved all saksbehandling etter plan- og bygningsloven skal det i tillegg til kulturminneplanen brukes oppdatert datasett med kulturminner, som lastes ned fra Riksantikvarens kulturminnedatabase (Askeladden.ra.no m fl.), for å sikre at hensynet til kulturminner ivaretas.

Retningslinjer

I arbeid med og behandling av plan og byggesaker skal det i størst mulig grad tas vare på

- a) kulturminner som veier, steingjerder, hustufter, krigsminner, infrastruktur i tilknytting til f. eks. energiforsyning mm.
- b) antikvarisk verdifulle bygninger, og bygninger og anlegg som er del av et helhetlig kulturmiljø/kulturlandskap

2. Fortidsminner/automatisk fredete kulturminner

Fortidsminner og automatisk fredete kulturminner er vist i Kart 1, vedlegg til KDP Kulturminner.

Bestemmelser

2.1. Forholdet til undersøkelsesplikten i kulturminnelovens §9 vil bli avklart på reguleringsplannivå.

2.2 Arealet som inneholder fredete kulturminner markeres i område- og detaljreguleringsplaner med hensynssone c) (PBL § 11-8). I disse områdene må det ikke forekomme inngrep i grunnen eller andre tiltak uten dispensasjon gitt av Riksantikvaren.

2.3 Tilbygg, påbygg og andre tiltak som er unntatt krav om plan eller byggesøknad må ikke på noe vis komme i konflikt med automatisk fredete kulturminner i henhold til kulturminnelovens §§ 3 og 6.

2.4 Dersom det under gravearbeider/anleggsvirksomhet eller andre tiltak støtes på kulturminner som ikke er registrert fra før, skal arbeidet umiddelbart stanses og de regionale kulturvernmyndigheter varsles i samsvar med kulturminneloven av 9. juni 1978, §8.

Retningslinjer

Fortidsminner som er egnet til det bør tilrettelegges for publikumstilgang. Tilkomst, skilting/forklaring og synlighet skal fremmes på en måte som gir tilgang og opplevelse i størst mulig grad som la seg oppnå uten at det risikeres skade på kulturminnet.

3. Verneverdige bygninger og kulturmiljø/nyere tids kulturminner

Bestemmelser

3.1 Tiltak på kulturminner listet i verneliste som verneklasse A (verneliste side 113 og kart 2, vedlegg til KDP for kulturminner) tillates bare etter særskilt vurdering.

3.1.1 Alle tiltak på byggene skal forelegges kulturmyndighetene til uttale.

3.1.2 Ved vedlikehold og utbedringer skal fasadeuttrykk og konstruksjon bevares. Til fasadeelementer som vinduer, dører, kledning, taktekking, samt overflatebehandling skal ved det ved nødvendig vedlikehold/utskifting brukes samme stil og material som originalt.

3.2 Til- og påbygg på bygninger listet som klasse A og B i verneliste (verneliste side 113-115 og kart 2 vedlegg til KDP for kulturminner) skal utføres på en måte som ivaretar bygningens opprinnelige uttrykk.

3.3 Alle tiltak i områder listet som kulturmiljø (kart 2 vedlegg til KDP for kulturminner) skal tilpasses både de naturlige og de menneskeskapte omgivelsene. Det må tas hensyn til samspill mellom gammelt og nytt i forhold til bl. annet høyde, form og materialbruk.

Retningslinjer

Ved oppføring av nybygg i områder med verneverdige bygg og kulturmiljø bør det tas særlig hensyn til samspill mellom gammelt og nytt i forhold til bl. annet høyde, form og materialbruk.

4. Religiøse kulturminner

Randaberg kirke er listeført og skal behandles etter kirkerundskriv T-3/00. Grødem kirke vurderes til å ha høy identifikasjonsfaktor, og å dermed å være lokalt verneverdig.

Bestemmelser

4.1 Alle tiltak på byggene skal forelegges kulturvernmyndighetene til uttale.

4.2 Ved vedlikehold og utbedringer skal fasadeuttrykk og konstruksjon bevares. Til fasadeelementer som vinduer, dører, kledning, takteking, samt overflatebehandling skal ved det ved nødvendig vedlikehold/utskifting brukes samme stil og material som originalt.

4.3 Alle saker som angår kirker skal behandles av kirkelig myndighet etter kirkeloven.

Retningslinjer

Ved all planlegging i kirkenes nære omgivelser skal det tas hensyn til kirkenes plassering og virkning i landskapet.

5. Krigsminner

Bestemmelser

Ingen deler av de krigsminnene som er prioritert ifg. handlingsplan i KDP for Kulturminner, (tabell side 104) kan fjernes eller modifiseres uten særskilt søknad/tillatelse fra kommunen.

Retningslinjer

Krigsminner skal i størst mulig grad tas vare på ved tiltak og daglig drift av områdene de befinner seg i.

6. Kulturlandskap

Bestemmelser

6.1 Massefyllinger tillates ikke etablert i områder tett opp til viktige kulturlandskap, eller der det befinner seg synlige automatisk fredete kulturminner. Slutførte massedepoier skal tilpasses omliggende landskap. Hvor mulig skal steingjerder og karakteristisk beplantning reetableres.

6.2 Elementer som viser historiske forhold, som steingjerder som viser de gamle gårdsgrensene, tillates ikke fjernet helt eller delvis uten tillatelse fra kommunen.

Retningslinjer

Innenfor LNF-områdene skal landskapselementer som steingjerder, geiler og andre historiske spor, i størst mulig grad ivaretas.

I viktige kulturlandskap skal det drives med skjøtsel som ivaretar karakteren til området.

7. Hensynssoner

Det lages hensynsoner for kulturminner og miljøer oppført i liste 3.5. KDP for Kulturminner (s 64/65).

Hensynssone c

7. 1 Områder som inneholder automatisk fredete kulturminner:

Alle tiltak innenfor området må på forhånd avklares med kulturminnemyndighetene, jf. Lov om kulturminners § 3. Det er ikke tillatt å oppføre bygg eller større anlegg innenfor området. Det forutsettes videre at evt. mindre installasjoner i området skal ha en god landskapstilpasning av hensyn til nærliggende automatisk freda kulturminner.

7.2 Område som inneholder nyere tids kulturminner:

Bygninger og anlegg skal bevares. Det er ikke tillatt å rive bygg og anlegg helt eller delvis. Vedlikeholdsarbeid skal følge antikvariske prinsipper. Eventuelle tiltak i nærheten av kulturminnet må ta tilbørlig hensyn til dette. Alle søknader om tiltak i områdene skal oversendes vernemyndighet til uttalelse.

Hensynssone d

Innenfor områdene som er båndlagt etter lov om kulturminner er det ikke tillatt å foreta noen form for fysiske inngrep. Eventuelle tiltak innenfor områdene må på forhånd avklares med kulturminnemyndighetene, jf. Lov om kulturminners §§ 3 og 8. Fortrinnsvis bør slike tiltak fremmes i form av reguleringsendring.